

PODPORA ROZVOJA CHOVU KONÍ NA SLOVENSKU

Jarmila DUBRAVSKÁ

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava,
jarmila.dubravska@land.gov.sk

Abstrakt

Slovensko v súčasnom období patrí ku krajinám s najnižším počtom koní na obyvateľa a rozlohu. Systémovými opatreniami Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky budú vytvorené vhodné podmienky pre chovateľov koní na zlepšenie situácie v chove koní. Systémové opatrenia sa týkajú zmien v oblasti priamych platieb, doplatkov k priamym platbám, štátnej pomoci, centrálnej evidencie koní a programu rozvoja vidieka.

Abstract

Subsidiary system for horse breeding in the Slovak Republic

Nowadays Slovakia belongs to the countries with the lowest number of horses per inhabitant and per hectare. The Ministry of Agriculture prepares system to create conditions for horse farmers. The system brings changes in direct payments, the state aid, central evidence of equidae and the Program of rural development.

Slovensko má všetky predpoklady pre chov koní. Napriek tejto skutočnosti patríme k tým krajinám Európskej únie, ktoré majú najnižší počet zvierat na obyvateľa ako aj na km². Súčasná populácia koní je na Slovensku využívaná pri práci v lese, ako aj na športové a rekreačné účely. Nie sme spokojní s trendom, ktorý pretrváva v posledných desaťročiach, keď sa znižuje počet koní na Slovensku. Práve z tohto dôvodu boli pripravené návrhy zmien v poľnohospodárskej politike tak, aby boli vytvárané rovnaké podmienky pre rastlinnú aj živočíšnu výrobu.

Podpora chovu koní v roku 2009

Finančné prostriedky sú prínosom pre chovateľov len v prípade, ak je vytvorené aj správne prostredie pre chov zvierat a pre ich ďalšie využitie. Vzhľadom na skutočnosť, že chov koní je viazaný na poľnohospodársku pôdu, je možné získať v roku 2009 podporu na plochu (jednotná platba na plochu, často uvádzaná ako SAPS). V prípade, že chovateľ koní je aj vlastníkom alebo nájomcom ornej pôdy, môže získať podporu aj na ornú pôdu (v minulosti známa platba na plodiny pestované na ornej pôde). Chovu koní sa netýkajú doplatky na veľké dobyčie jednotky (často je táto podpora známa pod pojmom platba na veľké dobyčie jednotky). V roku 2009 však bude poskytnutá podpora chovateľom (vlastníkom koní) na aktualizáciu údajov v centrálnej evidencii koní. Zároveň sa pripravujú nové výzvy v rámci Programu rozvoja vidieka na obdobie 2007 – 2013, pričom pôjde najmä o menšie projekty s možnosťou čerpania viacerých subjektov.

Jednotná platba na plochu

Ide o platbu určenú na výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy poskytovanú na základe nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 20/2009. Platba sa poskytuje na

plochu, ktorá bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003. Najmenšia výmera, na ktorú je platba poskytnutá je 1 ha, pričom výmeru môžu tvoriť viaceré súvislé diely pôdnych blokov s výmerou najmenej 0,3 ha. V roku 2008 bola platba na 1 ha 96,6 EUR. V roku 2009 bude táto platba vyššia o viac ako 20 %. Je však potrebné upozorniť všetkých žiadateľov na dodržiavanie podmienok GAEC. Od roku 2009 sa od žiadateľov o túto platbu vyžaduje aj zaťaženie na výmeru trvalých trávnych porastov (ďalej len „TTP“) minimálne 0,1 VDJ/ha. Táto podmienka sa netýka tých žiadateľov, ktorých výmera TTP je nižšia ako 20 ha. V ďalších rokoch sa počíta so zvyšovaním zaťaženia výmery TTP. Žiadosť o túto platbu je potrebné podať na pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry v termíne od 20. 4. 2009 do 15. 5. 2009.

Doplňkové národné priame platby v rastlinnej výrobe – platba na ornú pôdu

Tento druh platby je zameraný len na podporu výmery ornej pôdy. Od vstupu Slovenskej republiky do EÚ boli platby sústredné do rastlinnej výroby. Práve sektor plodín pestovaných na ornej pôde patril k najpodporovanejším sektorom poľnohospodárstva. Od roku 2009 sa mení systém platieb na plodiny pestované na ornej pôde. Zásadnou zmenou je, že platby budú poskytnuté na všetky plodiny pestované na ornej pôde, teda aj na krmoviny, či trvalé kultúry. Národný vyrovnávací doplatok bude poskytnutý na celú výmeru ornej pôdy vo výške viac ako 31 EUR/ha. V súčasnosti je pripravený návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe. Doplnkovú platbu na plochu možno poskytnúť žiadateľovi, ak poľnohospodárska pôda podľa odseku bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003, má výmeru najmenej 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu pozemku s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom. Žiadosť o túto platbu, podobne ako aj pri predchádzajúcej platbe, je potrebné podať na pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry v období od 20. 4. 2009 do 15. 5. 2009.

Štátna pomoc

Na vytvorenie vhodných podmienok chovateľom koní Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) poskytne v roku 2009 štátnu pomoc v súlade s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 369/2007 v znení zmien a doplnení na kontrolu úžitkovosti. Ide o subvencovanú službu súvisiacu s plemennou knihou, ktorú bude poskytovať Zväz chovateľov koní na Slovensku. Zväz bude poskytovať službu bezplatne chovateľom, bez ohľadu na skutočnosť, či je chovateľ členom príslušného chovateľského zväzu alebo nie. O túto platbu žiada Zväz chovateľov koní na Slovensku v termíne stanovenom Pôdohospodárskou platobnou agentúrou.

Centrálna evidencia koní

Cieľom zavedenia centrálnej evidencie koní ešte pred vstupom Slovenska do EÚ bolo najmä uplatnenie systémového prístupu pri usmerňovaní šľachtiteľských programov plemien koní chovaných na Slovensku, ale aj získanie objektívnych informácií o počte chovaných jedincov, o ich kvalite a využívanie získaných informácií na zvyšovanie chovateľskej úrovni. Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky poverilo výkonom Centrálnej evidencie koní na Slovenku Národný žrebčín, š. p. Topolčianky, ktorý vytvoril samostatné

pracovisko centrálnej evidencie. V centrálnej evidencii koní sú vedené všetky plemená koní, ktoré sú na Slovensku chované. Od 1. júna 2002 vydáva centrálna evidencia pasy koní.

Práve na základe evidencie koní bude chovateľom koní poskytnutá platba 33 EUR/VDJ za poskytovanie informácií o pôvode a identifikácii koní na farme spracované v Centrálnej evidencii koní. Táto platba sa poskytne vlastníčkovi zvierat. V roku 2009 sa predpokladá touto formou poskytnúť platbu na 8 000 koní chovaných na Slovensku. V tomto prípade budú chovatelia resp. vlastníci koní oslovení štátnym podnikom.

Z národných zdrojov sa poskytne pomoc na zabezpečenie dostihovej prevádzky a na chov historicky významných koní v čiastke 2,72 mil. EUR.

Program rozvoja vidieka na obdobie 2007 – 2013 – súčasné výzvy

V Programe rozvoja vidieka môžu chovatelia získať podporu na chov a udržanie ohrozených druhov a plemien hospodárskych zvierat, ktoré sú dlhodobo chované na území Slovenska. U koní ide o plemená: Slovenský teplokrvník, Hucul, Furioso, Nonius, Slovenský športový pony, Lipican, Shagya-arab, Norik muránskeho typu. Poskytuje sa platba na veľkú dobyčiu jednotku, jej výška je 200 EUR/VDJ, pričom podmienkou pre podporu je potvrdenie od príslušnej chovateľskej organizácie o zápise zvierat do plemennej knihy. Chovatelia musia dodržiavať veterinárne požiadavky na chov koní. Prepočítavací koeficient na VDJ je 1 VDJ je kôň vo veku nad 6 mesiacov (v súlade s nariadením Komisie č. 1974/2006).

Program rozvoja vidieka na obdobie 2007 – 2013 – plánované výzvy

V prvom prípade ide o plánovanú výzvu v opatrení 1.1 Modernizácia fariem, pričom plánovaná výzva bude zameraná na sektor živočíšnej výroby. Výzva sa bude týkať viacerých druhov zvierat, a to chovu dojiacich kráv, ošípaných, oviec, kôz, hydiny a pravdaže koní. V tomto prípade sa však bude posudzovať zvýšenie stavu zvierat a na príslušný počet zvierat bude poskytnutá podpora na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu objektov, či na obstaranie a modernizáciu technického a technologického vybavenia. Pôjde o menšie projekty so stanovenou maximálnou výškou oprávnených výdavkov 1000 EUR/VDJ, v prípade chovateľov koní bude maximálna výška oprávnených výdavkov na projekt 25 000 EUR (teda podpora zvýšenia počtu zvierat o najviac 25 VDJ). Intenzita pomoci bude do 40 % z výšky oprávnených výdavkov, v prípade mladých farmárov (do 40 rokov) bude intenzita pomoci o 10 % vyššia.

V druhom prípade ide o návrh novej výzvy, ktorá má podporiť tvorbu nových pracovných miest. Na jednej strane sa predpokladá vytvorenie pracovného miesta, pričom bude poskytnutý príspevok vo výške do 6638 EUR na uhradenie oprávnených výdavkov. Oprávnenými výdavkami bude výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, obstaranie a modernizácia technického a technologického vybavenia. Je však potrebné upozorniť všetkých záujemcov o toto opatrenie, že predkladaný návrh musí byť schválený vládou Slovenskej republiky.

O pripravovaných opatreniach budú záujemcovia informovaní prostredníctvom internetovej stránky ministerstva www.mpsr.sk, internetovej stránky Pôdohospodárskej platobnej agentúry www.apa.sk, ako aj prostredníctvom televízie, rozhlasu (Farmárova nedeľa), ako aj ďalšími dostupnými prostriedkami.